

Letnik 1913.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos LXII. — Izdan in razposlan 1. dne avgusta 1913.

Vsebina: (Št. 151—158.) 151. Zakon, s katerim se klanje v sili oprošča davka od mesa. — 152. Ukaz v izvršitev zakona z dne 6. julija 1913. l., s katerim se klanje v sili oprošča davka od mesa. — 153. Razglas o izpričevalih ženske obrtne šole za šivanje perila in krojaštvo družbe za razširjeno izobrazbo žensk in za ženske poklice v Badnu. — 154. Ukaz, s katerim se gledé novoustanovljene dekanije Olpiny v rimsko-katoliški škofiji Przemyslski določa znesek fasjijskega izdatka za vodstvo dekanijskega urada. — 155. Razglas, da se izpreminjajo mnogoštevilna določila evangeljske cerkvene ustave z dne 9. decembra 1891. l. — 156. Ukaz o oblasti suverenskega malteškega viteškega reda prodajati in obremenjati svojo nepremično imovino. — 157. Razglas, da se pomožni carinski urad II. razreda v Schalklhofu pooblašča za izvozno ravnanje s cukrom. — 158. Ukaz, s katerim se izpreminjajo nekatera določila izvršitvenega predpisa k zakonu o carinski tarifi z dne 13. februarja 1906. l. in pojasnil k carinski tarifi.

151.

Zakon z dne 6. julija 1913. l.,

s katerim se klanje v sili oprošča davka od mesa.

S pritrditvijo obeh zbornic državnega zbora zaukazujem tako:

§ 1.

Deloma izpreminjuje §§ 1, 3 in 5 zakona z dne 16. junija 1877. l. (drž. zak. št. 60) „o užitnini od mesa zunaj takih krajev, o katerih je izrečeno, da so zaprti za pobiranje užitnine“, se tiste osebe, ki ne spadajo med obrtne podjetnike, navedene v § 1, št. 1, lit. a, tega zakona, gledé takega klanja, ki se na podstavi ogleda živine in mesa (§ 13, odstavek 3, zakona z dne 6. avgusta 1909. l. [drž. zak. št. 177]) izkaže za klanje v sili, oproščajo plačevanja davka za klanje, pripadajočega po zakonu o davku od mesa, in za prodajanje svežega mesa za plačilo, dobljenega iz klanja v sili.

§ 2.

Ta zakon dobi moč 1. dne januarja 1913. l.

§ 3.

Izvršiti ta zakon je poverjeno Mojemu finančnemu ministru v porazumu z Mojimi drugimi udeleženi ministri.

V kopališču Ischl, 6. dne julija 1913. l.

Franc Jožef s. r.

Stürgkh s. r.

Zaleski s. r.

Zenker s. r.

152.

Ukaz ministrstev za finance in poljedelstvo z dne 9. julija 1913. l.

v izvršitev zakona z dne 6. julija 1913. l. (drž. zak. št. 151), s katerim se klanje v sili oprošča davka od mesa.

1. Po § 1 zakona z dne 6. julija 1913. l. (drž. zak. št. 151), s katerim se klanje v sili oprošča davka od mesa, se tiste osebe, ki ne spadajo med obrtne podjetnike, navedene v § 1, št. 1, lit. a,

zakona o davku od mesa z dne 16. junija 1877. l. (drž. zak. št. 60) („mesarje, vojeninarje, krčmarje, traiteurje in sploh osebe, ki sirovo ali pripravljeno meso za plačilo obrtniške prodajajo“), gledé takega klanja, ki se na podstavi ogleda živine in mesa (§ 13, odstavek 3, zakona z dne 6. avgusta 1909. l. [drž. zak. št. 177]) izkaže za klanje v sili, oproščajo plačevanja po zakonu o davku od mesa pripadajočega davka za klanje in za prodajanje svežega mesa za plačilo, dobljenega iz klanja v sili (§ 2 zakona o davku od mesa).

„Jemanje“ iz klanja v sili dobljenega mesa — brez razlike, ali je sveže ali pripravljeno — ostane davku zavezano, ako so dani za davčno dolžnost jemanja predpisani pogoji (§ 1, št. 2, zakona o davku od mesa).

2. Za klanje v sili je smatrati tisto klanje, za katero se odloči posestnik živinčeta, ker mu na živinčetu opaženi znaki bolezni, tudi če ne kažejo na nalezljivo bolezen, vzbujajo skrb, da bi živinče popolnoma ali deloma izgubilo vrednost, kar hoče, kolikor mogoče, zabraniti; pri tem ni razlike, ali posestnik živinčeta osebno zakolje in razkosa živinče ali dá to storiti po kom drugem, ki mu to naroči, ako se le kolje in prodaja na račun posestnika živinčeta.

3. Organi, ki jim je poverjen ogled živine in mesa, morajo vselej, kadar se koljejo živinčeta pri osebah, ki ne spadajo med obrtne podjetnike, navedene v § 1, št. 1, lit. a, zakona o davku od mesa, ako namerava stranka prodajati sveže meso, dognati, ali se je klalo v sili (točka 2) in, ako da, to navesti v oglednem listu, izdanem o priliki ogleda.

4. Zglasitev davka prostega klanja v sili ali davka proste prodaje iz njega dobljenega svežega mesa ni predpisana.

5. Osebe, ki so po 31. dne decembra 1912. l. proti tarifnemu plačilu davka od mesa klale v sili, oziroma prodajale iz tega dobljeno sveže meso, katerim pa gre sedaj davčna prostost, morajo povračilo zahtevati pri finančnem oblastvu I. stopnje.

6. Ta ukaz dobi moč z dnem, katerega se razglasi.

Zaleski s. r.

Zenker s. r.

153.

Razglas trgovinskega ministra v porazumu z ministrom za javna dela z dne 17. julija 1913. l.

o izpričevalih ženske obrtne šole za šivanje perila
in krojaštvo družbe za razširjeno izobrazbo žensk
in za ženske poklice v Badnu.

Ženska obrtna šola za šivanje perila in krojaštvo družbe za razširjeno izobrazbo žensk in za ženske poklice v Badnu se na podstavi § 14 d, odstavek 3, zakona z dne 5. februarja 1907. l. (drž. zak. št. 26), oziroma ukaza trgovinskega ministra v porazumu z ministrom za bogočastje in nauk z dne 26. julija 1907. l. (drž. zak. št. 180) vzprejema v seznamek tistih obrtnih učilišč, kojih izpričevala nadomeščajo dokaz redno dovršenega učnega razmerja, ako ženske zglasé na ženske in otroške obleke omejeno krojaško obrt.

Truka s. r.

Schuster s. r.

154.

Ukaz ministra za bogočastje in nauk in finančnega ministra z dne 18. julija 1913. l.,

s katerim se gledé novoustanovljene dekanije
Olpiny v rimsko-katoliški škofiji przemyslski določa
znesek fasijskega izdatka za vodstvo dekanijskega
urada.

Dopolnjuje ministrstveni ukaz z dne 19. junija 1886. l. (drž. zak. št. 107), se določa za novoustanovljeno dekanijo Olpiny v rimsko-katoliški škofiji przemyslski znesek dekanijskih izdatkov, ki jih je treba priznati za izdatek v priznanih dohodkov, ki se morajo vlagati po zakonu z dne 19. septembra 1898. l. (drž. zak. št. 176), ne kraté preskušnje vprašanja, ali gre dotičnemu župniku, kateremu je poverjeno vodstvo dekanijskih opravil, sploh dopolnilo kongruie iz verskega zaklada, oziroma iz njegove državne dotacije v zmislu omenjenega zakona, z 240 (dvestoštirideset) kronami na leto.

Ta ukaz dobi moč s 15. dnem decembra 1911. l.

Zaleski s. r.

Hussarek s. r.

155.**Razglas ministrstva za bogočastje in nauk z dne 24. julija 1913. l.,**

da se izpreminjajo mnogoštevilna določila evangelijske cerkvene ustave z dne 9. decembra 1891. l. (drž. zak. št. 4 iz l. 1892.).

Njegovo c. in kr. Apostolsko Veličanstvo je blagovolilo z Najvišjim sklepom z dne 11. julija 1913. l. na podstavi § 9 cesarskega patenta z dne 8. aprila 1861. l. (drž. zak. št. 41) in po § 136, 1, te cerkvene ustave najmilostljiveje podeliti Svoje cesarsko potrdilo mnogoštevilnim po evangelijskih generalnih sinodah a. in h. izp. v letu 1907. sklenjenim izpremembam določil evangelijske cerkvene ustave z dne 9. decembra 1891. l. (drž. zak. št. 4 iz l. 1892.).

Po tem naj se glasé nastopno navedena mesta te cerkvene ustave takole:

„§ 11.

Izguba sposobnosti za vstop v službo ima takoj izgubo službe same za posledico, vseeno ali je služba dosmrtna ali omejena na določno dobo. Izjeme se morejo ustanoviti samo s cerkvenim zakonom (§§ 91, 8, odstavek 2, 110 c, odstavek 2 in 138, odstavek 2).

Kdor je kakor katerikoli organ cerkvene vlade prevzel opravilo, katero je po volitvi ustanovljeno na neko določeno dobo, se samo s potekom dotične dobe še ne odveže od tega opravila, ako traja njegova sposobnost dalje; po zakonu se oprosti šele s tistim časom, ko je redna nova volitev zadobila zakonito veljavnost.

§ 14, nov peti odstavek:

Ta določila je zmislu primerno uporabljati tudi za spremembe v obmejitvi med občino matico in podružno občino (§ 16).

§ 16, drugi odstavek:

Vsaka občina matica in vsaka podružna občina naj za upravo svojih posebnih poslov izvoli prezbiterstvo in, ako šteje nad 500 duš, občinski zastop. Občinam z manj nego 500 dušami je na voljo dano voliti občinski zastop.

§ 17, prvi odstavek:

Pridigovalne postaje se smejo za občinske ude, ki bivajo daleč od kraja, kjer je cerkev, ustano-

viti s privolitvijo župnika in prezbiterstva ter pristojnega senijorja (§ 79). To naj senijor dá na znanje pristojnemu političnemu oblastvu ter po superintendnturi višjemu cerkvenemu svetu. Gledé eventualnih prememb v obmejitvi okrajev pridigovalnih postaj, obstoječih v isti župniji, je zmislu primerno uporabljati določila § 14 tako, da naj odloča senijoradni odbor in da je pravnomočno odločbo naznaniti pristojnemu političnemu okrajnemu oblastvu.

§ 23.

Občinski udje, ki imajo glasovalno pravico, so tisti moški občani (§ 21), ki ustrezajo cerkvenim zahtevkom (§ 22, 2), ki so dovršili 24. leto svojega življenja in so tam, kjer so prispevki za vzdrževanje potrebni ali v navadi, redno jih plačevali vsaj za poslednji dve pretekli leti. Tiste občane, ki so se priselili iz okoliša druge občine, mora prezbiterstvo na njihovo prošnjo, ako so dani ostali pogoji, takoj vzprejeti v seznamek udov občine s pravico glasovanja, ako dokažejo, da so imeli v občini, kateri so nazadnje pripadali, pravico glasovanja in da plačujejo občini svojega novega bivališča vzdrževalni prispevek za tekoče leto. V novoustanovljenih občinah imajo vsi tisti njeni udje pravico glasovanja, ki so imeli pravico glasovanja v občini, kateri so pripadali pred ustanovitvijo nove občine. Občinam, ki ne pobirajo doklad po znesku davkov ali na podstavi cenitve cerkvenega oblastva, daje se na izbero, da z lokalnim ustavom (§ 25) ustanové v številkah višino zneska, od katerega je odvisna pravica glasovanja.

Župniki, vikarji (župni pomočniki) in stalno nameščeni šolski voditelji in učitelji evangelijskih šol imajo glasovalno pravico že vsled svoje službe.

§ 35.

Župniki, ki so postali nesposobni za svojo službo in ne stopijo v pokoj, ter župniki, ki ne morejo več izpolnjevati vseh dolžnosti svojega urada, smejo porazumno z občinskim zastopom (zborom) in tam, kjer se je ta stvar prenesla v področje prezbiterstva (§ 67), v porazumu s tem dati svojo službo popolnoma ali deloma upravljati po vikarjih (osebnih vikarjih).

Ako župnik sam plačuje osebnega vikarja, pristoji njegova izvolitev prezbiterstvu, ako pa občina prevzame plačevanje vikarja popolnoma ali deloma, občinskemu zastopu (§ 66, 1), in sicer v enem kakor v drugem primeru v porazumu z župnikom.

Različni od teh osebnih vikarjev so:

- a) stalni župni vikarji, ki jih nastavljajo občine, da ustrežejo potrebi trajne pomnožitve župnouradnih moči (§ 37);
- b) superintendenčni vikarji in senijoratni vikarji, ki so poklicani, podpirati superintendenta, oziroma senijorja po njegovih ukazilih tako v poslih župnega urada kakor v opravih superintendenčne, oziroma senijoratne pisarnice (§ 105, 3 in § 87);
- c) obhodni (potujoči) pridigarji.

Stalne župne vikarje voli občina enako kakor župnike (§ 41).

Superintendenčne vikarje in senijoratne vikarje voli občinski zastop. (§ 66, 1) v porazumu s superintendentom, oziroma senijorjem.

Ako se stalen župni vikar ali osebni vikar pokliče edinole v pastirstvo kake podružne občine in ako ta njegovo plačo zalaga sama, pristoji tudi volilna pravica nji sami po gornjih določilih. Voljen pa sme biti samo tak prosilec, proti kateremu nista župnik ali prezbiterstvo župne občine pred volitvijo vložila ugovora.

Za volitev obhodnih pridigarjev ter za njih področje so merodajna določila dotičnih ustavov, ki potrebujejo odobrenja višjega cerkvenega sveta.

Vsi vikarji so pod nadzorom župnika (oziroma superintendenta ali senijorja), ki je odgovoren za redovito opravljanje uradnih poslov; v nobenem primeru ne zadobi vikar pravice do nasledstva v župnem uradu.

Vsi vikarji in obhodni pridigarji potrebujejo potrdila višjega cerkvenega sveta (§ 45), za katero naj se prosi tako, kakor kadar se pokliče župnik.

§ 36.

Župniki, stalni župni vikarji in obhodni pridigarji ter dotične občine (§ 4) so dolžni pristopiti pokojninskemu zavodu evangeljske cerkve a. in h. v. v Avstriji ali morda obstoječemu župnemu pokojninskemu zakladu vladikovine, prav tako tudi pokojninskemu zakladu za župniške vdove in sirote senijorata ali vladikovine, kjer je ustanovljen tak zaklad, po določilih pravil teh zavodov.

§ 37.

Župniki, stalni župni vikarji in obhodni pridigarji se volijo na dobo njih življenja.

Za sistemiziranje novih mest župnikov ali stalnih župnih vikarjev (§ 66, 1) je treba odobrenja višjega cerkvenega sveta, za katero mora prositi po stopnjah prezbiterstvo v porazumu z župnim uradom dokazavši zadostno zagotovljene pomočke za trajno dotacijo novega mesta.

§ 38, zadnji odstavek:

Služba osebnih vikarjev neha nadalje tudi, kadar poteče po poklicu določeni odpovedni rok, ko jo je prezbiterstvo odpovedalo v porazumu z župnikom ter, ako se namesti osebni vikar z omejitvijo na določen čas, ko poteče ta čas. Vrhutega neha služba tako osebnih vikarjev kakor tudi superintendenčnih vikarjev (§ 87, zadnji odstavek), če se izprazni župni urad ali superintendentsvo, oziroma če se mu preloži uradni sedež. Toda superintendenčni vikar mora, dokler je izpraznjeno superintendentstvo, podpirati superintendentovega namestnika po njegovih ukazilih tako v poslih njegovega župnega urada kakor tudi v opravih superintendenčne pisarnice in osebni vikar lahko, ako občina zalaga njegovo nadaljnjo plačo, oskrbuje vse župnouradne dolžnosti po ukazilu in z odgovornostjo administratorja dotlej, da se zopet namesti župni urad.

§ 49.

V vsaki cerkveni občini je izvoliti prezbiterstvo.

Prezbiterstvo sestoji iz župnika ali župnikov občine, iz morebiti nastavljenega stalnega župnega vikarja ali superintendenčnega vikarja (§§ 35, 87 in 105, 3), iz stalno nastavljenega voditelja šole, ako ni postavljeno šolsko načelništvo, in iz nekega števila udov (prezbiterjev, cerkvenih starejšin), ki jih izvoli občina (§ 24, 2 in 3).

Ako vzdržuje občina več šol, določi prezbiterstvo, kateri izmed stalno nastavljenih njihovih voditeljev vstopi v omenjenem primeru kakor ud v prezbiterstvo.

Kadar je župni urad izpraznjen, tedaj je administrator ud prezbiterstva.

Stalni župni vikarji podružnih občin imajo v njih prezbiterstvu sedež in glas.

Kjer je za stvari šole postavljen poseben, iz duhovnih in posvetnih udov sestavljen odbor (šolsko načelništvo) (§ 25), mu morajo pripadati stalno nameščeni voditelji vseh šol, ki jih vzdržuje občina.

§ 51.

Prezbiterstvo je občinsko načelništvo, ki mora občino zastopati na zunaj ter oskrbovati neposredno upravo občinskih poslov, izvzemši tiste, ki pristojé samostojno župnemu uradu kakor takemu (§ 29).

V njegovo področje spada posebno:

1.

6. odpovedovati osebnim vikarjem (§ 38) in začasno nastavljenim učiteljem, vzprejemati tuzemce za pomožne učitelje, da začasno oskrbujejo prazna učiteljska mesta, in jih odpuščati ter nastavljati in odpuščati organiste, kantorje, cerkvene služabnike itd.;

7.

§ 64.

Pravica voliti župnike in stalne župne vikarje pristoji skupnosti vseh udov, ki imajo pravico glasovanja,

Drugačne, vsi občini pristojéce pravice vrši v manjših občinah, ki nimajo več nego 500 duš in ne volijo občinskega zastopa, skupnost vseh udov, ki imajo glasovalno pravico, občinski zbor, v večjih občinah pa, ki imajo nad 500 duš, in v manjših občinah, ki imajo manj nego 500 duš in volijo občinski zastop, vrši jih ta občinski zastop, kiga voli občinski zbor. Število udov občinskega zastopa znaša v občinah z manj nego 500 duš 20—30, od 500 do 1000 duš 30—40, v občinah nad 1000 do 2500 duš 40—60, v občinah nad 2500 do 5000 duš 60—80 in v občinah nad 5000 duš pa 80—100. Večje ali manjše število udov sme po nasvetu občinskega zastopa, sklenjenem z dvetretjinsko večino, odobriti superintendenčni odbor.

Župnik ali župniki občine, morda nastavljeni stalni župni vikar (§ 49, 5. odstavek) ali superintendenčni vikar (§ 87) in vsak stalno nastavljeni voditelj šole, ki jo vzdržuje občina, so po svoji službi udje občinskega zastopa.

§ 66.

V področje občinskega zastopa spada:

1. sistemizovati nova mesta župnikov in stalnih župnih vikarjev (§ 37), voliti superintendenčne vikarje (§ 87) in (v primerih, oznamenjenih natančneje v § 35) osebne vikarje ter voliti ude prezbitstva;

2. ustanavljati in opuščati šole ali posamezne razrede (§ 18) in voliti stalne in začasne učitelje (§ 145), kolikor se izbira učiteljev in določba plač učiteljev ni izročila morda obstoječemu šolskemu načelstvu (§ 49);

3.

§ 76, nov četrti odstavek:

S pritrditvijo superintendenčnega odbora se pa lahko opusti obnove imenovanih korporacij do polovice po vsakih treh letih v tistih občinah, v katerih sklne to občinski zastop z dvetretjinsko večino na predlog prezbiterstva oziraje se na posebne krajevne razmere.

§ 87, nov četrti odstavek:

V senijoratih z več nego dvajset župnimi občinami ima senijor pravico do senijoratnega vikarja (§ 35), čigar poslovina se plačuje iz državne dotacije (§ 162). Vsa za superintendenčne vikarje veljajoča določila je zmislu primerno uporabljati tudi na senijoratne vikarje.

§ 88.

1. Senijoratni odbor sestoji iz senijorja za predsednika, konsenijorja in senijoratnega kuratorja ter v danem primeru iz zastopnika šole.

2.

5. Ako je na evangeljskih šolskih zavodih, obstoječih v senijoratu, stalno nastavljenih najmanj pet učiteljev, voli senijoratni zbor iz vrste stalno nastavljenih učiteljev dotičnega izpovedanja svojega okoliša enega za zastopnika šole in njegovega nadomestnika za dobo šestlet v senijoratni odbor. Zastopnik šole ima samo pri razpravljanju šolskih stvari sedež in posvetovalen glas. Ako je zadržan, vstopi zanj njegov nadomestnik.

6. Konsenijor, senijoratni kurator in zastopnik šole ter njihovi nadomestniki opravljajo svojo službo brezplačno in se smejo po izteku svoje opravilne dobe voliti vnovič.

§ 90.

Senijoratni zbor sestoji:

1.

4. Nadalje volijo stalno nameščeni učitelji vseh eno- do trirazrednih evangelijskih ljudskih šol senijorata izmed svojih udov v senijoratni zbor enega zastopnika, oziroma ako v senijoratu ni dotičnemu izpovedanju pripadajoče srednje šole, učiteljišča, meščanske šole ali vsaj štirirazredne ljudske šole in je na eno- do trirazrednih ljudskih šolah stalno nastavljenih najmanj pet učnih oseb, dva moška zastopnika dotičnega izpovedanja.

Kjer je to mogoče, se vrši volitev v učiteljskem zboru, ki ga skliče senijor, sicer pa takó, da senijor vsakemu stalno nastavljenemu učitelju eno- do trirazrednih ljudskih šol senijorata doloži imenik vseh na takih šolah v senijoratu stalno nastavljenih učiteljev dotične izpovedbe, ki smejo voljeni biti, ter ga povabi, da naj v določenem roku, ki ga ustanovi senijor, pismeno imenuje tistega učitelja, ki ga voli za poslanca (oziroma dva učitelja, ki ju voli za poslanca). Po preteku volilnega roka opravi senijor, privzemši k temu dva učitelja, oziroma enega učitelja in enega prezbiterja, skrutinij ter izdá po § 8 izvoljenemu (oziroma izvoljenima) volitveno potrdilo.

5. Za poslance, oznamenjene pod št. 2, 3 in 4, ki se morajo za vsak zbor voliti posebej, je voliti nadomestnike; dovoljeno je, da se kdo zopet izvoli.

§ 91.

V področje senijoratnega zbora spada posvetovanje in sklepanje o skupnih stvareh posameznih občin, ki so v njem zastopane. Semkaj gré, razen pravice, omenjene v § 98, posebno:

1.

8. Nadalje voli zbor izmed svojih udov senijorja, konsenijorja, senijoratnega kuratorja in njih nadomestnike, ter, ako nanese tako, izmed učiteljev dotičnega izpovedanja, stalno nameščenih v njegovem okolišu, zastopnika šole v senijoratnem odboru in njegovega nadomestnika in pa poslance za superintendenčni zbor in njih nadomestnike vsakokrat, kadar jim poteče poslovna doba (§ 86, 88, 2—5, 108, 3).

Senijoratni kurator in njegov nadomestnik ohranita mandata, ki ju jima izroči senijoratni zbor, dotlej, da se sestane naslednji zbor, tudi tedaj, če je njuna služba za prezbiterja prenehala ter nista bila več voljena v prezbiterstvo.

9.

§ 104.

1. Za službo superintendenta smé biti voljen vsak senijor in vsak uveden in službujoči župnik vladikovine. Sedež njegovega župnega urada je za ves čas, dokler traja njegovo poslovanje, uradni sedež superintendenta.

2. Superintendencije smejo

§ 106.

1. Superintendenčni odbor sestoji iz superintendenta za predsednika, iz superintendentovega namestnika in superintendenčnega kuratorja ter v danem primeru iz zastopnika šole.

2.

5. Ako je na evangelijskih šolskih zavodih, obstoječih v vladikovini, v superintendencah s pododdelkom v senijorate stalno nastavljenih najmanj deset in v superintendencah brez takega pododdelka najmanj pet učiteljev, voli superintendenčni zbor izmed stalno nastavljenih učiteljev dotičnega izpovedanja svojega okoliša enega za zastopnika šole in njegovega nadomestnika za dobo šest let v superintendenčni odbor. Zastopnik šole ima samo pri razpravljanju šolskih stvari sedež in posvetovalen glas. Ako je zadržan, vstopi zanj njegov nadomestnik. Zastopnik šole v superintendenčnem odboru ne sme hkratu pripadati senijoratnemu odboru.

6. Superintendentov namestnik, superintendenčni kurator in zastopnik šole ter njihovi nadomestniki opravljajo svojo službo brezplačno ter se smejo po preteku svoje opravilne dobe voliti vnovič.

7. Za namestnika superintendenta v temu odkazanem samostojnem področju (§ 101) potrebuje superintendentov namestnik in njegov nadomestnik ministrstvenega potrdila. Superintendentov namestnik ne sme hkratu opravljati službe konsenijorja.

§ 108.

Superintendenčni zbor je sestavljen:

1.

6. Nadalje naj stalno nameščene učne osebe vseh evangelijskih meščanskih in ljudskih šol vladikovine izmed svojih udov volijo v superintendenčni zbor enega zastopnika dotičnega izpovedanja, oziroma ako v superintendentstvu ni dotičnemu izpovedanju pripadajoče srednje šole ali učiteljišča in je na meščanskih in ljudskih šolah stalno nastavljenih najmanj deset učnih oseb, dva moška zastopnika dotičnega izpovedanja.

Volitev razpisuje superintendent in gledé nje ter gledé volilnega dejanja je zmislu primerno uporabljati določila § 90, 4.

7.

§ 110, c).

Superintendenčni zbor voli izmed posvetnih udov zbora superintendenčnega kuratorja in njegovega nadomestnika, ter v danem primeru izmed učiteljev dotičnega izpovedanja, stalno nastavljenih v njegovem okolišu, zastopnika šole v superintendenčnem odboru in njegovega nadomestnika, nadalje poslance za generalno sinodo (§ 125, 2) in njih nadomestnike, vsakega na šest let, izvzema superintendenta.

Superintendenčni kurator in njegov nadomestnik ohranita mandat, katerega jima je izročil superintendenčni zbor, do časa, ko se snide prihodnji zbor, tudi tedaj, ako je njuna služba kakor prezbiter prenehala ter nista bila več voljena v prezbiterstvo.

§ 125.

Generalna sinoda je sestavljena:

1.

2. iz senijorja in enega posvetnega poslanca vsakega senijorata, ki ga voli superintendenčni zbor izmed posvetnih udov dotičnega senijoratnega zbora, pripadajočih izpovedanju.

Ako obsega senijorat več nego petnajst župnih občin, odpošlje v generalno sinodo razen tega še enega duhovnega in enega posvetnega uda, ki ga voli superintendenčni zbor.

V superintendencijah brez senijorata je izmed udov superintendenčnega zbora za sinodalna poslance izvoliti še enega duhovnika in enega posvetnjaka dotičnega izpovedanja;

3.

§ 130.

Generalna sinoda voli izmed svojih udov svojega predsednika, njegova namestnika in svoje tajnike....

§ 136.

1. Sklepi generalne sinode o cerkvenem zakonodajstvu (§ 133, 1) potrebujejo, da zadobé zakonito moč, Najvišjega potrdila (§ 9, cesarskega patenta z dne 8. aprila 1861. l.), in zato jih je z mnenjem višjega cerkvenega sveta predložiti ministrstvu. Za veljavnost sklepov generalnih sinod gledé pravil za pokojninski zavod evangelijske cerkve a. in h. izp. v Avstriji (§§ 36 in 145, 6) je potrebna pritrditev ministrstva.

2.

§ 145.

1. Evangelijske ljudske šole (oziroma meščanske šole) so v cerkvenem redu, ne kraté državi njene nadzorovalne pravice, podrejene nadzorstvu in vodstvu najprej župnikov in prezbiterstev (§§ 29, 2, 51, 3), potem senijorjev (§ 84, 2) in superintendentov (§ 101, 2).

2. Da se kdo izbere in potrdi za učitelja na evangelijskih ljudskih šolah (oziroma meščanskih šolah), je poleg učne usposobljenosti, ki jo predpisujejo državni zakoni, in poleg pravne neomadeževanosti potreba, da pripada evangelijski cerkvi té ali druge izpovedbe in da kaže cerkveno mišljenje. Tudi mesta postranskih učiteljev (kakor so učitelji za telovadbo, lepopisje itd.) na evangelijskih učiliščih z večjim učiteljskim zborom je, kolikor moči, oddajati samo evangelijscem.

Prosilci za kako učiteljsko mesto na evangelijski ljudski šoli, ki niso dovršili evangelijskega učiteljišča ali ki niso opravili preskušnje iz evangelijskega veronauka pred preskuševalno komisijo, postavljeno po državi, morajo opraviti preskušnjo iz veronauka, katero vrši superintendent ali po njem delegovan senijor ali župnik, po potrebi privzemši za to druge sposobne strokovnjake.

3. Ko je učitelj izvoljen (§ 66, 2), mora prezbiterstvo (šolsko načelništvo) izvoljenca takoj obvestiti o tem s tem, da mu pošlje pokličnico (vokacijsko listino) in, ko je sprejelo pismeno izjavo, da sprejme, po stopnjah nemudoma prositi za potrdilo ter priložiti pokličnico, volilni zapisnik in osebne listine izvoljenca.

4. V pokličnici je z ene strani navesti vse posebne dolžnosti, z druge strani pravice izvoljenca zlasti gledé njegovih aktivitetnih prejemkov in pokojninskih užitkov ter preskrbe njegovih zaostalih.

Občine morajo po možnosti skrbeti za to, da službeni dohodek učiteljev ne zaostaja za dohodkom učiteljev na javnih šolah enake kategorije, ki je določen za deželnim zakonom. Tudi naj se učiteljem, kolikor je to možno, ne nalaga večje število učnih ur na teden, nego jih imajo učitelji na javnih šolah enake kategorije dotične dežele in, kar delajo več, naj se jim plača posebej.

5. Za veljavnost pokličnice je treba, ako gre za sistemizirano učiteljsko mesto, da ni v njej niti znižbe prejemkov (§ 66, 3), niti omejitve poziva na določen čas ter da se po drugi strani izvoljenec zaveže, da zapusti šolsko mesto v danem primeru le na koncu šolskega leta in po prejšnji četrletni odpovedi.

Oziraje se na posebne razmere, vladajoče v posameznih občinah, sme višji cerkveni svet izjemoma dovoliti, da se izdadó pokličnice za sistemizirana učiteljska mesta z omejitvijo na določen čas, oziroma s pridržkom pravice odpovedi s strani občine. Toda namestitvena pogodba se sme razvezati vedno le s koncem šolskega leta.

6. Tako učitelji, ki se namestijo, kakor tudi dotične občine imajo dolžnost pristopiti k pokojninskemu zavodu evangelijske cerkve a. in h. izpovedanja v Avstriji ali morda obstoječemu učiteljskemu pokojninskemu zakladu vladikovine, prav tako tudi pokojninskemu zakladu za učiteljske vdove in sirote vladikovine ali senijorata, kjer je ustanovljen tak zaklad, po pravilih tega zavoda.

7. Učitelje na evangelijskih občih ljudskih šolah potrjuje, naznanivši to višjemu cerkvenemu svetu, superintendent, učitelje na evangelijskih meščanskih šolah pa višji cerkveni svet. V obeh slučajih naj cerkveno oblastvo, ki je poklicano za potrditev, preskusi, ali se je volitev v redu vršila in ali oseba izvoljenca ter pokličnica ustrezata zahtevam cerkvene ustave, in naj po tem ali potrditev odreče z navedbo razlogov ali pa, ako je izvoljenec tuzemec, zastran njegove potrditve poprej službeno dogovori z dotičnim šolskim oblastvom.

Ako to izreče, da nima sè svoje strani proti namerjani potrditvi nobenega pomisleka, ali ako v 45 dneh, ko mu je došlo obvestilo o izvolitvi, ne podá zadevne izjave, se sme potrditev izreči.

Ako se za učitelja izbere ustrezno kvalifikovan inozemec, je treba, preden se potrdi, prositi za odobrenje njegovega oziva pri ministrstvu za bogočastje in nauk.

Ako ima izvoljenec samo inozemsko izpričevalo o učiteljski usposobljenosti, je prositi poprej po cerkvenih stopnjah za pripoznanje dokaza učiteljske usposobljenosti tudi pri ministrstvu za bogočastje in nauk v zmislu § 70, 1 ljudskošolskega zakona.

8. Ko je učitelj potrjen, ga uvede predsednik prezbiterstva (šolskega načelnništva) slovesno v njegovo službo.

9. Kdor je prosil za učiteljsko mesto, mora sprejeti izvolitev, ki je prišla nanj. Ako jo odkloni ali ako izstopi pred potekom treh let iz izročene mu službe, mora povrniti volilne stroške, ki jih določi senijoradni odbor.

10. Učitelj je dolžen vestno opravljati izročeno mu službo, vzgajati šolsko mladino v duhu evangelijskega nauka in v zvestobi do cesarja in domovine, točno se ravnati po vseh zakonitih določilih in naročilih svojih predpostavljencev, se ogibati vsake zlorabe šole in svojega stališča k njej, po močeh pospeševati interese šole in občine in se odlikovati z vzornim življenjem.

Pomočkov in migljajev, ki se mu nudijo za njegovo nadaljnje izobraževanje, se mora pridno posluževati, ogibati pa se vseh postranskih opravil, ako nasprotujejo dostojnosti njegove službe ali povzročajo zamude ali motijo službo.

11. Mesto stalnega učitelja se izprazni:

- a) ako učitelj umre;
- b) ako prostovoljno odloži službo;
- c) ako izstopi iz cerkve;
- d) s pravomočno disciplinarno razsodbo, ki se glasi na odstavo od službe;
- e) ako se učitelj vpokoji na svojo prošnjo ali zaradi nastale trajne službene nesposobnosti;
- f) v izjemnem primeru, omenjenem v točki 5, da se izdá pokličnica z omejitvijo na določen čas ali s pridržkom odpovedi, s pretekom dotičnega šolskega leta.

Prostovoljna odložba službe potrebuje za svojo pravomočnost v vsakem primeru odobrenja sè strani tistega cerkvenega oblastva, ki je izvršilo potrditev.

Ako so dane posebnega ozira vredne razmere, sme superintendenčni odbor izjemoma dovoliti, da dobi resignacija moč v teku šolskega leta.

12. Da se je izpraznilo učiteljsko mesto, oziroma da se je vložila odpoved, to mora prezbiterstvo (šolsko načelnštvo) nemudoma naznaniti senijorju. Hkratu mora ukreniti, kar je potrebno, da se izpraznjeno mesto zopet popolni, oziroma da se začasno nadomestuje.

13. Ako zapusti v aktivnem službovanju umrli učitelj vdovo ali otroke pod 18 let, jim ostane užitek plače, drugih pogodbenih dohodkov in zlasti naturalnega stanovanja za tri mesce od dneva učiteljeve smrti. Občini je dano na voljo jim odkupiti pravico do stanovanja z denarnim zneskom, ki ga odobri senijoratni odbor.

14. Ako se pokažejo, če se opusti šola (§§ 66, 2, in 157, 1. odstavek) spori o pravicah na šoli stalno nastavljenih učiteljev, naj jih, če se ne morejo poravnati z lepa, odločijo predpostavljena cerkvena oblastva, v prvi stopnji senijoratni odbor, oziraje se na posebne razmere posameznega primera.

15. Začasno je nameščati učitelje, ki imajo izpričevalo zrelosti, prav tako kakor se stalno nameščajo učitelji z učno usposobljenostjo. Spredaj stoječa, za stalne učitelje veljajoča določila je na začasno nastavljene učitelje zmislu primerno uporabljati tako, da jim prezbiterstvo (šolsko načelnštvo) lahko četrtletno odpove. Toda pogodbeno razmerje se sme razvezati samo na koncu šolskega leta.

Ako naj se začasno nastavljen učitelj po dosegi učne usposobljenosti stalno namesti na isti šoli, je ravnati gledé njegovega poziva in potrditve po gorenjih določilih o stalnem nameščanju učiteljev sploh.

16. Tuzemca sme vzprejeti za pomožnega učitelja prezbiterstvo (šolsko načelnštvo), naznanivši to senijorju in državnemu okrajnemu šolskemu oblastvu (§ 51, 6), če je to potrebno, da samo začasno opravljajo izpraznjeno učiteljsko mesto. Tem oblastvom je treba nemudoma naznaniti tudi vsako menjavo v osebi pomožnega učitelja.

§ 148, nov šesti in sedmi odstavek:

Ako evangelijska cerkvena ali šolska občina nastavi stalno evangelijskega učitelja z učno usposobljenostjo edinole za poučevanje evangelijskega verouka na javnih ljudskih, oziroma tudi meščanskih šolah, obstoječih v njenem okolišu, je gledé poziva in potrditve ter gledé pravic in dolžnosti in izpraznitve njegovega mesta zmislu primerno uporabljati

predpise § 145, ki veljajo za stalno nameščene učitelje na evangelijskih šolah.

Učne načrte za poučevanje evangelijskega verouka na ljudskih in meščanskih šolah, učiteljskih in srednjih šolah določa višji cerkveni svet (§ 142).

§ 157, prvi odstavek:

Kadar kak cerkveni zavod ali evangelijska šola preneha biti, tedaj naj, kolikor tega ne branijo naredbе ustanovne listine ali statuta, s pritrdilom višjega cerkvenega sveta pristojni cerkveni organ ukrepa o nadaljnji uporabi imovine dotičnega zavoda; pri tem se je ozirati na eventualnost, da opuščeni zavod zopet oživi. Zlasti mora, ako se opusti evangelijska šola, njeno premoženje ostati trajno ohranjeno namenu, za katerega je določeno, in tudi njegove donose je porabljati edinole za evangelijske šolske, oziroma učne namene.

Spredaj stoječe se s tem razglša.

Hussarek s. r.

156.

Ukaz ministrstev za notranje stvari, za bogočastje in nauk in za pravosodje z dne 25. julija 1913. I.

o oblasti suverenskega malteškega viteškega reda prodajati in obremenjati svojo nepremično imovino.

Na mesto drugega odstavka ministrstvenega ukaza z dne 24. januarja 1886. I. (drž. zak. št. 17) naj stopijo nastopna določila:

„Te dolžnosti je suverenski malteški viteški red oproščen po Najvišjem sklepu z dne 9. maja 1913. I. pri naslednjih prodajah in obremenitvah svoje prej oznamene imovine, namreč pri pogodbah o menjavi za zaokroževanje, ako je z izvidom dveh sodnih izvedencev izkazano, da so menjavni objekti enake vrednosti, nadalje pri vseh prodajah za naprave cest, železnic, rudnikov itd., ki se izvrše, da se zabrani prisilna razlastitev, končno, dokler se drugače ne ukrene, pri vseh odtujitvah, ki ne presegajo vrednostnega zneska 20.000 kron.“

Hochenburger s. r.

Heinold s. r.

Hussarek s. r.

157.**Razglas finančnega ministrstva
z dne 25. julija 1913. l.,**

da se pomožni carinski urad II. razreda v Schalkhofu pooblašča za izvozno ravnanje s cukrom.

Pomožni carinski urad II. razreda v Schalkhofu se pooblašča za izvozno ravnanje z neobdačenim cukrom.

Zaleski s. r.

158.**Ukaz ministrstev za finance,
trgovino in poljedelstvo z dne
26. julija 1913. l.,**

s katerim se izpreminjajo nekatera določila izvršitvenega predpisa k zakonu o carinski tarifi z dne 13. februarja 1906. l. (drž. zak. št. 22) in pojasnil k carinski tarifi.

Naslednja določila izvršitvenega predpisa k zakonu o carinski tarifi z dne 13. februarja 1906. l. (drž. zak. št. 22) in po členu V zakona o carinski tarifi z dne 13. februarja 1906. l. (drž. zak. št. 20) z razglasom z dne 13. junija 1906. l. (drž. zak. št. 115) izdanih pojasnil k carinski tarifi se dopolnjujejo, oziroma izpreminjajo tako:

I. K izvršitvenemu predpisu.

V prilogi C k § 18 izvršitvenega predpisa k zakonu o carinski tarifi je po prvem odstavku oddelka b) (orožje in sestavine orožja) dostaviti naslednji novi odstavek:

Pošiljatve ročnega strelnega orožja in cevki za tako orožje, ki jih dobivajo iz inozemstva zasebniki, to se pravi ne trgovci z orožjem in izdelovalci orožja, je naznanjati, ako so določene za prejemnike v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, varnostnemu oblastvu adresatovega bivališča, ako so določene za prejemnike, stanujoče na Ogrskem, kr. ogr. poskuševalnemu zavodu za ročno strelno orožje v Budimpešti. To določilo pa se ne uporablja na orožja, ki se uvažajo kakor popotne reči in ki jih uvažajo mejni prebivalci v navadnem mejnem prometu.

II. K pojasnilom.

Prip. k št. 14 je pristaviti naslednji novi odstavek:

Pri svežih bananah na deblu je odbiti od ocarinjevalne teže 30 %.

V obč. prip. k razr. XXII—XXV, oddelek IV, točka 6, je črtati določila pod I d) do f) in II in jih nadomestiti z naslednjim besedilom:

d) navadne bombaževe, lanene, ramié-, konopninske, jutine in volnene preje v štrenah, brez ozira na velikost in prevezovanje, in v križnih vretencih, brez ozira na njihovo težo, ako niso z vinjetami, pentljami i. dr. prirejene za prodajo na drobno;

e) dvojne ali večkratne bombaževe, lanene, ramié-, konopninske, jutine in volnene preje v križnih vretencih, ako niso z vinjetami, pentljami i. dr. prirejene za prodajo na drobno in ako njih teža pri bombaževi preji presega 200 g, pri lanenih in konopninskih prejah 600 g (ramié-, jutine, volnene preje v križnih vretencih brez ozira na težo);

f) 1. bombaževe preje z dvema ali tremi žicami v štrenah:

a) sirove ali beljene, brez ozira na težo štrene,

β) barvane (tudi potiskane), mercerizirane: pod št. 20 angl., ako je štrana težka 30 g ali več, od št. 20 angl. navzgor vse štrene brez ozira na njihovo težo;

2. bombaževe preje s štirimi ali več žicami v štrenah, sirove, beljene, barvane (tudi potiskane), mercerizirane:

pod št. 30 angl., ako je štrana težka 45 g ali več, od št. 30 angl. navzgor vse štrene brez ozira na njihovo težo.

Ad 1 in 2, ako štrene nimajo zavozljane predelilne niti in tudi sicer niso prirejene za prodajo na drobno;

g) pri dvojnih ali večkratnih lanenih, ramié-, konopninskih in jutinih prejah štrene, ki nimajo predelilne niti (takozv. križema prepletene štrene) ali ki so oddeljene v plemena z nitijo, ki gre križema rahlo med plemen, ki pušča plemena nezategnjena in je na koncu zavezana z vozli, ne z nadaljnjo priredbo prirejene za prodajo na drobno in imajo pri lanenih in konopninskih prejah razen tega nad 2000 m dolgo nit;

h) pri volnenih prejah z dvema ali več žicami v štrenah:

1. vse sirove preje brez ozira na težo štrene,

2. vse beljene ali barvane (tudi potiskane ali melirane) preje z dvema ali tremi žicami, ako tehta štrana 30 g ali več,

3. vse beljene ali barvane (tudi potiskane ali melirane) preje s štirimi ali več žicami, ako tehta štrema 45 g ali več,

v vseh treh primerih, če štrene nimajo zavozljane predelilne niti in tudi sicer niso prirejene za prodajo na drobno;

- i) svila v vsaki priredbi, izvzemši svilo za šivanje št. 246.

II. Kakor preje, prirejene za prodajo na drobno, je ocarinjevati:

- a) preje v različnih majhnih prirejkah, t. j. na pismih iz lepenke, pločah, obročih, vretencih iz lepenke, zvezdah za navijanje in dr., v kartonih ali papirju za luksus sortirane ali zamotane preje (vštevši težo teh obalk), preje v malih štreonicah (dokah) in v klopčičih; preje v klopčičih brez razlike dolžine niti in teže;
- b) štrene preje, ki so oddeljene v plemena bolj, nego je potrebno, da bi bile oddeljene za tkalne namene (z nitimi, ki gredo križema rahlo med plemeni, ki puščajo dele štrene nezategnjene in so na koncu zavezane z vozli), tako da razpade štrema, ako se raztrga na zavozljanih mestih, v majhne, samostojno porabne štrenice izvzemši pod 1 d) naštete preje; pri železnih prejah v štreneh se še ne osmije ocarinjevanje po št. 188, ako so štrene zavozljane bolj, nego je potrebna oddelitev za tkalne namene.

- c) Razen tega je vse drugače prirejene preje, nego je popisano v točki I, ocarinjevati kakor preje, prirejene za prodajo na drobno.

Toda carinski uradi, opremljeni z oblastimi glavnega carinskega urada, so pooblašteni za prodajo na drobno prirejene preje, ki se dokazno samo fabriško porabljaajo (kakor za fabrikacijo pozamentov, tkanje trakov, za oprejanje kabljev itd.), po njihovi drugačni kakovosti ocarinjevati tedaj, ako stranka na izjavi o blagu pismeno izjavi, da je pripravljena puščati začasno finančnouradno pregledovanje v svojem fabriškem zavodu samem za kontrolo dejanskega fabriškega podelovanja preje. — Tukaj omenjeni dokaz fabriškega porabljanja more samo tedaj veljati za podan, kadar gre za podelovanje preje na statvah in strojih, toda izvzemši šivalne stroje.

V odstavku 2 prip. 1 k št. 544 je sklepni stavek „Stanniol angesehen.“ nadomestiti z naslednjim določilom:

prav tako vodilnih žic z ovoji iz pločevine ali žice, ako imajo s temi ovoji vred manj nego 300 g teže na tekoči meter, ni smatrati za žice s kovinsko obrambo.

Ta ukaz dobi takoj moč.

Zaleski s. r.

Schuster s. r.

Zenker s. r.

